

Brüsszel, 2022.9.15.
COM(2022) 455 final

2022/0276 (NLE)

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás részes feleinek a megújuló energiák felhasználását és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó, valamint vízügyi projektekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás hatályának kiterjesztésére irányuló határozata tekintetében az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT TÁRGYA

E javaslat tárgya a hivatalosan támogatott exporthitelről szóló megállapodás szerves részét képező, a megújuló energiák felhasználását és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó, valamint vízügyi projektekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás (a továbbiakban: az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás) hatályának kiterjesztésével összefüggésben az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról szóló határozat.

2. A JAVASLAT HÁTTERE

2.1. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás célja megfelelő pénzügyi feltételek biztosítása olyan, a kiválasztott ágazatokban megvalósítandó projektek számára, amelyek nagymértékben hozzájárulnak az éghajlatváltozás mérsékléséhez, beleértve a megújuló energia használatát, az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését és az energiahatékonyság növelését, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó, valamint vízügyi projekteket. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás 2012-ben került elfogadásra, és azt legutóbb 2014-ben aktualizálták.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás részes felei megállapodtak abban, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás pénzügyi feltételeit a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás (a továbbiakban: exporthitel-megállapodás) céljával összhangban kell végrehajtani. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás az exporthitel-megállapodás szerves részét képezi, és annak IV. mellékletét alkotja. Az exporthitel-megállapodás igazgatási szempontból az OECD részét képezi, és azt az OECD exporthitel-titkársága támogatja. Mindazonáltal sem az exporthitel-megállapodás, sem az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás nem az OECD jogi aktusa¹.

Az Európai Unió mind az exporthitel-megállapodás, mind az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás részes fele és mindkettőt a 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet² ültette át az uniós jogba. Ezért az exporthitel-megállapodás és az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati-megállapodás az uniós jog értelmében jogilag kötelező erejű.

2.2. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás részes felei

Az exporthitel-megállapodásnak – így az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodásnak – jelenleg tizenegy részes fele van (a továbbiakban: részes felek): Ausztrália, Kanada, az Európai Unió, Japán, Korea, Új-Zéland, Norvégia, Svájc, Törökország, az Egyesült Királyság és az Amerikai Egyesült Államok. A részes felek konszenzussal hozzák döntéseiket az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás módosításáról.

Az Uniót az Európai Bizottság képviseli a részes felek ülésein, akkor is, amikor a felek döntéseket hoznak.

¹ Az OECD-egyezmény 5. cikkében meghatározottak szerint.

² Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.).

2.3. A részes felek tervezett jogi aktusa

A részes felek határozatot terveznek elfogadni az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatályának kiterjesztéséről, valamint az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodáson alapuló ügyletekre vonatkozó maximális futamidők, vagyis a vásárlónak nyújtott összes hitel maximális visszafizetési idejének meghosszabbításáról.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás általános célkitűzése, hogy az exporthitel-megállapodás horizontális szabályaiban előírtaknál kedvezőbb finanszírozási feltételeket kínáljon a harmadik országbeli éghajlatbarát projektek számára, és ezáltal ösztönözze az éghajlatbarát technológiák exportját. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodást azonban legutóbb 2014-ben aktualizálták, és jelenleg az általa követett, éghajlatváltozással kapcsolatos célokhoz képest túl szűk azoknak az exporttevékenységeknek a köre, amelyek esetében a megállapodás kedvező szabályai alkalmazhatók. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatálya különösen a villamosenergia-termelési és -átviteli ágazatokra összpontosul. A szűk hatályból eredő korlátozott hatás nem segíti elő hatékonyan a részes feleknek a Párizsi Megállapodás szerinti kötelezettségvállalásait és a zöld megállapodás menetrendjében kifejezésre juttatott uniós törekvéseket. A részes felek ezzel összefüggésben megállapodtak az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatályának bővítéséről, és az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatálya alá vonandó ágazatokról, konkrétan az alábbiakról:

- villamosenergia-tárolás, beleértve az akkumulátorok gyártását és újrafeldolgozását,
- kibocsátásmentes közlekedés, beleértve a támogató infrastruktúrát is,
- tiszta hidrogén előállítása, hidrogén szállítása, elosztása és tárolása,
- alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamos energia szállítása és elosztása,
- alacsony szén-dioxid-kibocsátással járó gyártás.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatályának kiterjesztésére vonatkozó részletes javaslatot, és a hatály alá vont valamennyi projektre vonatkozó szükséges műszaki előírásokat a javasolt határozat melléklete tartalmazza. Ez a melléklet az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás új 1. függelékévé válna, és felváltaná az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás meglévő 1. és 2. függelékét.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatókörének javasolt kiterjesztése jelentős eredmény lenne az Egyesült Nemzetek Éghajlat-változási Keretegyezménye Felelő Konferenciájának (COP 27) 2022. november 7–18-án tartandó 27. ülészakán, mivel lehetővé tenné az exporthitel-ügynökségek számára, hogy nagyobb szerepet játsszanak a zöld átállás támogatásában, és hozzájáruljanak a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. Emellett fellendítené az uniós vállalkozásokat a jövőorientált ágazatokban, amelyek komoly potenciállal rendelkeznek az uniós gazdasági növekedés és munkahelyteremtés támogatására.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatályának kiterjesztéséről szóló, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti tanácsi határozatra irányuló bizottsági javaslat egy olyan, az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti tanácsi határozatra irányuló párhuzamos bizottsági javaslathoz kapcsolódik, amely az exporthitel-megállapodás korszerűsített szabályairól való megállapodásra irányul (COM(2022) 456). Az exporthitel-megállapodás korszerűsítésének fontos része a hosszabb törlesztési idejű (például az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás alapján engedélyezni tervezett) ügyletek minimális kockázati díj-tételeinek kiigazítása. Ez az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás jelenlegi feltételeit érintő egyik legfontosabb kihívást fogja kezelni, mivel a

felek jelezték, hogy a magas kockázati díjak jelentős szerepet játszottak a jelenlegi rugalmassági mechanizmusok viszonylag korlátozott mértékű kihasználásában. A szélenergia-ágazaton kívül eddig kevés ügylet jött létre az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás alapján. Ezért ez a módosítás alapvető fontosságú.

Végül pedig annak következtében, hogy az exporthitel-megállapodás korszerűsítése keretében meghosszabbítják a maximális futamidőket, az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodásban foglalt futamidőket is meg kell hosszabbítani annak érdekében, hogy az továbbra is érdemi ösztönzést nyújtson az éghajlatbarát ügyletekhez.

Ez a határozati javaslat nem terjed ki az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás keretén belüli, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos projektekre. Ezekkel egy korábbi javaslat foglalkozik (lásd a 2022. február 28-i ST6650/22 tanácsi dokumentumot).

Helyénvaló meghatározni az Unió által képviselendő álláspontot, mivel az exporthitel-megállapodás részes felei által, az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás módosítása céljából elfogadandó határozat joghatással fog bírni az EU-ban (lásd a fenti 2.1. szakaszt).

3. AZ UNIÓ ÁLTAL KÉPVISELENDŐ ÁLLÁSPONT

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatályának javasolt kiterjesztése lehetővé tenné, hogy a részes felek éghajlatbarát exportjának szélesebb köre használhassa ki ezen ágazati megállapodásnak az exporthitel-megállapodás alapján alkalmazandó horizontális szabályokhoz képest kedvezőbb feltételeit. Ezáltal az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás a zöld átállás támogatásának hatékonyabb eszközévé válna.

Figyelembe véve az éghajlatváltozással kapcsolatos módosított ágazati megállapodás célját és várt pozitív hatásait az EU éghajlat-politikai céljaira, valamint a környezetbarát technológia és az uniós gazdaság fejlődésére, az Unió által képviselendő álláspont az e határozat mellékletében szereplő javaslattervezet támogatása.

4. JOGALAP

4.1. Eljárási jogalap

4.1.1. Általános elvek

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 218. cikkének (9) bekezdése határozatok elfogadásáról rendelkezik „a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat”.

A „joghatással bíró jogi aktus” fogalmába beletartoznak a nemzetközi jognak a kérdéses szervet szabályozó szabályai szerint joghatással bíró jogi aktusok. Ezenfelül a fogalom magában foglalja azokat az eszközöket is, melyek a nemzetközi jog szerint nem bírnak kötelező erővel, de „meghatározó módon befolyásolják az uniós jogalkotó által [...] elfogadott szabályozás tartalmát”³.

³ A Bíróság 2014. október 7-i ítélete, Németország kontra Tanács, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64. pont.

4.1.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A részes felek által elfogadandó jogi aktus joghatással bíró jogi aktus. A jogi aktus az uniós jog szerint jogilag kötelező erejű a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikke értelmében, amely kimondja, hogy a „hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás (a továbbiakban: az exporthitel-megállapodás) iránymutatásait az Unióban alkalmazni kell. A megállapodás szövegét csatolták e rendelethez.”

Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése.

4.2. Anyagi jogalap

4.2.1. Általános elvek

Az EUMSZ 218. cikkének (9) bekezdése szerinti határozat anyagi jogalapja elsősorban azon tervezett jogi aktus célkitűzésétől és tartalmától függ, amellyel kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspont meghatározásra kerül.

4.2.2. A jelen esetre történő alkalmazás

A tervezett jogi aktus elsődleges célkitűzése és tartalma a közös kereskedelempolitikával kapcsolatos. Ezért a javasolt határozat eljárási jogalapja az EUMSZ 207. cikke.

4.3. Következtetés

A javasolt határozat jogalapja az EUMSZ 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdése, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével.

5. A TERVEZETT JOGI AKTUS KIHIRDETÉSE

Mivel a részes felek jogi aktusa módosítani fogja az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodást, elfogadását követően helyénvaló kihirdetni az Európai Unió Hivatalos Lapjában.

Javaslat

A TANÁCS HATÁROZATA

a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás részes feleinek a megújuló energiák felhasználását és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó, valamint vízügyi projektekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás hatályának kiterjesztésére irányuló határozata tekintetében az Unió által képviselendő álláspont meghatározásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 207. cikke (4) bekezdésének első albekezdésére, összefüggésben 218. cikkének (9) bekezdésével,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

- (1) A hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁴ átültette az uniós jogba, és ezáltal jogilag kötelező erejűvé tette az Európai Unióban a megújuló energiák felhasználását és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó, valamint vízügyi projektekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodást (a továbbiakban: az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás), amely a hivatalosan támogatott exportról szóló megállapodás (a továbbiakban: exporthitel-megállapodás) részét képezi, és az exporthitel-megállapodás IV. mellékletét alkotja.
- (2) Az exporthitel-megállapodás részes felei (a továbbiakban: a részes felek) döntést hoznak az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás hatályának az olyan ipari ágazatokból származó exportra történő kiterjesztéséről, amelyek jelenleg nem tartoznak az ágazati megállapodás feltételeinek alkalmazási körébe.
- (3) Helyénvaló meghatározni az Unió által képviselendő álláspontot, mivel az exporthitel-megállapodás részes feleinek az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás módosítására vonatkozó határozata joghatással fog bírni az Unióban.
- (4) Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás javasolt módosítása lehetővé tenné, hogy az ipari ágazatok szélesebb köréből származó, az alkalmazandó kritériumoknak eleget tévő export részesülhessen az ágazati megállapodás alapján megállapított kedvező feltételekből. Ez pedig lehetővé tenné az uniós exporthitel-ügynökségek és más részes felek számára, hogy nagyobb szerepet játsszanak a zöld átállás támogatásában, és hozzájáruljanak a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez. Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás tágabb hatálya fellendítené az uniós vállalkozásokat a jövőorientált ágazatokban, amelyek komoly

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1233/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről (HL L 326., 2011.12.8., 45. o.).

potenciállal rendelkeznek a gazdasági növekedés és munkahelyteremtés előmozdítására az Unióban.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az exporthitel-megállapodás 4. mellékletében foglalt, a megújuló energiák felhasználását és az éghajlatváltozás hatásainak enyhítését és az azokhoz való alkalmazkodást célzó, valamint vízügyi projektekhez nyújtott exporthitelekről szóló ágazati megállapodás hatályának kiterjesztéséről szóló határozatnak a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló megállapodás részes felei általi elfogadásával kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspontot a határozat melléklete tartalmazza.

2. cikk

Amennyiben e határozat mellékletének tárgyát érintően olyan új javaslatokat tesznek a részes felek ülésén vagy azt megelőzően, amelyekre vonatkozóan még nincs uniós álláspont, az uniós álláspontot uniós koordináció révén kell meghatározni, mielőtt a részes felek felkérést kapnak a megállapodás módosításának elfogadására. Ilyen esetekben az uniós álláspontnak összhangban kell lennie a meglévő szakpolitikákkal és jogszabályokkal.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*